

det, der ligger i den demografiske sammensætning.

Ikke bare i 2005, men også i årene fremover bliver det vigtigt at nyttiggøre de økonomiske vækstrammer. Selv om der er flere midler til reelle forbedringer, så er der også mange ønsker om mere og bedre service. Der er derfor behov for at gøre op med den myte, at den eneste måde, man kan få en større kvalitet på, er gennem større udgifter. Bedre anvendelse af de offentlige ressourcer og øgede valgmuligheder kan give betydelige serviceforbedringer inden for de økonomiske rammer.

En vigtig forudsætning for bedre anvendelse af ressourcerne og for udbredelsen af et reelt frit valg er en bedre indsigt i den offentlige opgavevaretagelse. Ved at lære af de bedste kommuner kan vi opnå mere service og velfærd for pengene. Og potentialet for at frigøre ressourcer er betydeligt, f.eks. vil 2 pct.s vækst i produktiviteten i amter og kommuner kunne frigøre ca. 5 mia. kr. årligt til mulige serviceforbedringer på andre områder. En af hovedopgaverne i de kommende år bliver derfor at fokusere på, hvordan vi kan løse opgaverne, så vi giver borgerne mest mulig service for deres skattekrone.

Men jeg vil gerne slå fast, at når regeringen indgår aftaler med kommuner og amter om deres økonomi, så sikrer regeringen fuld finansiering til det aftalte udgiftsniveau. Hverken skattestoppet eller nedsættelsen af personskatterne fra 2004 påvirker kommunernes indtægter. Staten betaler virkningen af skattnedsættelsen og skattestoppet krone for krone.

I den forbindelse vil jeg godt fremhæve ét element, som er noget overset og måske også misforstået i debatten på området her, nemlig det såkaldte balancetilskud. Forud for hvert års forhandlinger med kommuner og amter udarbejder regeringen og de kommunale organisationer i samarbejde en vurdering af balancen i den kommunale økonomi ved de eksisterende aktivitets- og udgiftsniveauer.

Hvis vi nu først betragter kommunernes indtægter, så ligger der inde i balanceregnestykket en række helt faste og lovbestemte afregningsmekanismer, der giver den enkelte kommune sikkerhed for, at det indtægtsskøn, der indgår i det fælles udarbejdede balanceregnestykke, kan bruges i de kommunale budgetter, fordi staten går ind og garanterer for, at dette skøn holder. F.eks. i forhold til provenuet for indkomstskat, ejendomsskat og udligning er der etableret en statslig garanti til alle kommuner og amter for,

at udviklingen i skattegrundlaget også ender med at svare til det skøn, der så indgår i balanceregnestykket.

Når vi ser på de kommunale udgifter, så gælder det, at konjunkturernes indvirkning på overførselsudgifter ikke påvirker kommunernes samlede forbrugsmuligheder. Alle konjunkturfølsomme overførsler er budgetgaranterede, og det betyder, at staten hvert år krone for krone kompenserer kommunerne under et for merudgifter ud over det, der er forudsat i det pågældende års kommuneaftale.

Jeg nævner det her blot for god ordens skyld, hvis der skulle være nogen i salen, som er i tvivl om dette.

Når udgifterne til førtidspension, kontanthjælp eller lignende stiger, så betaler staten krone for krone denne stigning.

Så gælder det for de indkomstoverførsler, der ikke er konjunkturafhængige – det drejer sig f.eks. om sygedagpenge og boligydelse – at her indgår et skøn i balanceregnestykket. Der indgår selvsagt også den realvækst i udgifterne, som regeringen og de kommunale organisationer aftaler. Og det betyder også, hvis nogen skulle være i tvivl, at regeringen krone for krone finansierer den realvækst, der er aftalt i kommuner og amter.

Det gælder altså samlet set, at balancetilskudet udarbejdes i samarbejde med de kommunale organisationer, og det sikrer så, at der er en total sammenhæng mellem de aftalte udgifter og de indtægter, som kommunerne får. Jeg kan oplyse, at i kommuneaftalen for 2004 indgik der et balancetilskud til kommunerne på 4,9 mia. kr. Og hvad angår amterne, var der et balancetilskud på 1,3 mia. kr.

Kl. 10.15

Jeg vil også her for god ordens skyld nævne, at der grundlæggende har været enighed mellem de kommunale organisationer og staten om disse regnestykker, altså hvad det egentlig er, man skal tilføre kommuner og amter, for at der er balance.

Men jeg vil godt her slå fast, at regeringen respekterer det kommunale selvstyre og giver plads til, at kommuner og amter lokalt kan finde de bedste løsninger. Og her er der selvfølgelig tale om, at det er frihed under ansvar. Det er borgernes penge, vi forvalter. Men med en ansvarlig og målrettet prioritering vil der også i 2005 være plads til serviceforbedringer på højt prioriterede områder, og det er regeringens udgangspunkt for de forhandlinger, som udestår,